

Exportní smlouvy

10 věcí, na které si dát pozor v exportních smlouvách

Marie Talašová, Petr Šmerkl, David Wilhelm

14. října 2021

Obsah

1. Obecné chyby
2. Platební podmínky
3. Financování
4. Dodací podmínky (INCOTERMS)
5. Schopnost splnění dodávky
6. Převod vlastnického práva/rizika škody na věci
7. Rozhodné právo (volba práva/imperativní normy/mezinárodní úprava)
8. Rozhodčí řízení (ICC, VIAC, LCIA, HKAK, Burzovní rozhodčí soud)
9. Prorogační doložky
10. Uznání a výkon rozhodčích nálezů a rozhodnutí cizích soudů

Obecné chyby při vyjednávání a v životě smlouvy

- ❑ „*To je jen email, to není smlouva*“
- ❑ „*Smlouva není podstatná, hlavně, že si rozumíme*“
- ❑ Riziko nenese ten, kdo je schopný jej lépe řešit
- ❑ Strukturování transakce
- ❑ „*Holding the pen*“
- ❑ Ninjové Ono, Seto a Samo
- ❑ Změny na poslední chvíli

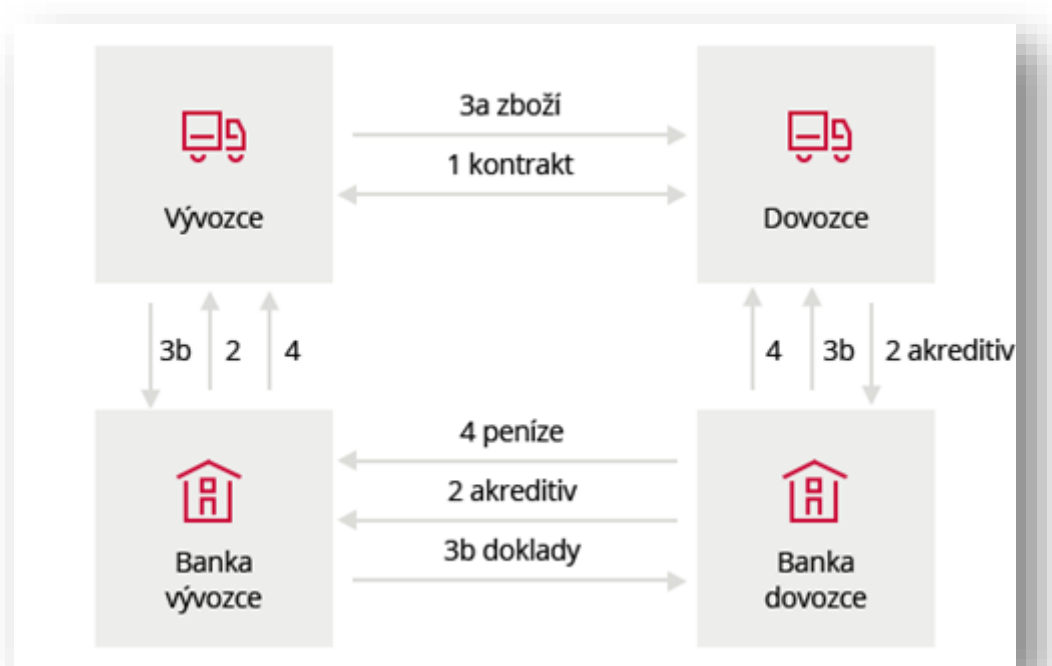
► Základní podmínky

- Je předmět plnění vymezen dostatečně přesně a jednoznačně?
- Je cena či způsob určení ceny určen dostatečně jasně?
- Je doba plnění stanovena přesně a pro exportéra bezpečně?

► Platební podmínky

- Hladké platby
- Dokumentární akreditiv (L/C)
- Bonita protistrany
- Riziková jurisdikce
- Daňový režim?

Dokumentární akreditiv (L/C)

<https://www.kb.cz/cs/firmy-a-institute/produkty/uvery-a-financovani/sluzby-pro-obchod-a-export/dokumentarni-akreditiv>

Financování - podstatné body z pohledu banky

- Specifikace předmětu dodávky
- Harmonogram plateb
- Předání / převzetí dodávky
- Záruky a podmínky jejich vystavení / čerpání
- Specifické podmínky pro dodávky státním institucím
- Případné další podmínky pojišťovny

Financování

- Důležité otevřít diskusi s financujícími bankami co nejdříve, ideálně před podpisem smlouvy o vývozu
- Banky mohou poskytnout cenné vstupy ke struktuře transakce a zahájit i její vnitřní posuzování
- V praxi se často exportéři obracejí na banky relativně pozdě => častá zdržení

Financování

- Existuje řada produktů pokrývajících exportní vztahy, např.:
  - Odběratelský úvěr
    - Úvěrová smlouva mezi bankou a dovozcem, čerpání přímo vývozci; dovozce následně splácí úvěr bance
    - Umožňuje zajištění větších dodávek, které by dovozce nebyl schopen sám financovat
    - Platba přímo vývozci omezuje rizika pro vývozce
  - Nepřímý odběratelský úvěr
    - Příjemcem je místní banka dovozce
    - Relevantní zejména v situacích, kdy dovozce není bance dostatečně znám

Financování

- Dodavatelský úvěr
  - Poskytovaný vývozci za účelem profinancování pohledávek vůči dovozci
  - Splátky úvěru z plateb za dodané zboží či služby
- Před-exportní úvěr
  - Za účelem financování nákupu materiálu, surovin, nástrojů pro realizaci zakázky, atd.
- Bankovní záruky / akreditivy
  - Rámce pro jejich vydávání

Financování

- Možnost pojištění u EGAP
- Cíl – snížení rizika spojeného s exportem => výhodnější podmínky nabízené bankou exportérovi
- V nedávné době snaha zaměřit se i na SMEs
- Relevantní zejména pro méně rozvinuté (tj. rizikovější) země

Financování

K zajištění financování není potřeba jen smlouva o úvěru, ale řada dalších souvisejících dokumentů:

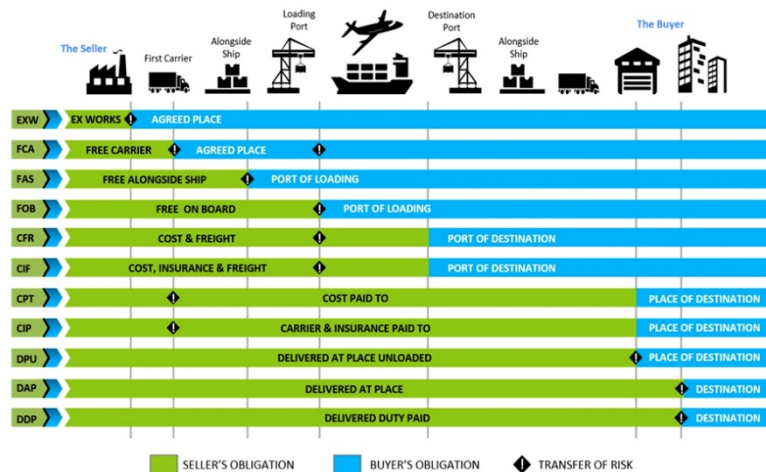
- Související finanční dokumenty (zajištění, smlouvy o podpoře projektu, direct agreements);
- Registrace zajištění
- Doložení smluv o vývozu
- Korporátní dokumenty
- Souhlasy a povolení
- Pojištění
- Zprávy technických a dalších poradců
- Právní posudky
- Finanční modely, rozpočty

Dodací podmínky (INCOTERMS)

- Co upravují?
  - přechod rizika a dodání
- Co neupravují?
  - převod vlastnického práva
- Co upravují někdy?
  - pojištění
- Verze INCOTERMS
- Formulace
  - CIF Dakar (Incoterms 2020)
- Změny na poslední chvíli!

INCOTERMS 2020

Point of Delivery and Transfer of Risk

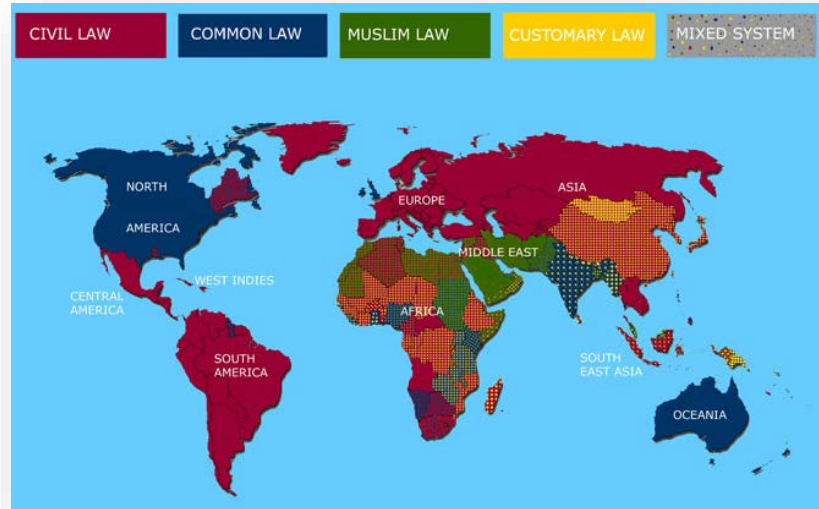

Schopnost splnění dodávky

- Součinnost a protiplnění dovozce
- Proces předávání a testování
- Vady a odpovědnost exportéra
- MAC
- Vyšší moc
- Riziko změny legislativy
- Limity odpovědnosti za smluvní pokuty a/nebo škody

Rozhodné právo

- Odlišnosti právních řádů
- Volba práva
- Aplikace Vídeňské úmluvy (CISG)
- Aplikace jiných norem a stěpení právního režimu

<https://i2.wp.com/opiniojuris.org/wp-content/uploads/Legal-Systems-of-the-World-Updated.png?ssl=1>

Vídeňská úmluva - CISG

□ Pozitivní vymezení: (čl. 1)

- Tato Úmluva upravuje **smlouvy o koupi zboží** mezi stranami, které mají místa podnikání v různých státech,
  - a) jestliže tyto státy **jsou smluvními státy**; nebo
  - b) jestliže podle ustanovení mezinárodního práva soukromého se má použít **právního řádu některého smluvního státu**.

Vídeňská úmluva - CISG

□ Negativní vymezení (čl. 2)

- Tato Úmluva se nepoužije na koupě: a) zboží kupovaného pro osobní potřebu, potřebu rodiny nebo domácnosti, ledaže prodávající před uzavřením smlouvy nebo při jejím uzavření nevěděl a ani neměl vědět, že zboží je kupováno k takovému účelu; b) na dražbách; c) při výkonu rozhodnutí nebo podle rozhodnutí soudu; d) cenných papírů nebo peněz; e) lodí, člunů, vznášedel nebo letadel; f) elektrické energie.

► Vídeňská úmluva - CISG

- Smlouva o dílo vs. kupní smlouva vs. smlouva o poskytování služeb (čl. 3)
  - Smlouvy o dodávce zboží, které má být vyrobeno nebo vyhotoveny, se považují za smlouvy o koupi zboží, ledaže strana, která zboží **objednává**, se zavazuje dodat **podstatnou část věcí nutných pro jejich výrobu nebo zhotovení**.
  - Tato Úmluva se nepoužije na smlouvy, v nichž převažující část závazků strany, která dodává zboží, spočívá ve **vykonání prací nebo poskytování služeb**.

Rozhodné právo

□ Smluvní závazkové vztahy

- 1) Nařízení Řím I (smlouvy uzavřené ode dne 17. 12. 2009, Přednostní použití před MS uzavřenými dvěma nebo více členskými státy v rozsahu působnosti nařízení)
- 2) Římskou úmluvu (smlouvy uzavřené ode dne 1. 7. 2006 do 17. 12. 2009)
- 3) ZMPS (smlouvy uzavřené do dne 30. 6. 2006, nebo smlouvy mezi nečlenskými státy, jejichž vzájemné vztahy neupravují dvoustranné dohody o právní pomoci)
- 4) Dvoustranné dohody o právní pomoci (přednost před ZMPS)

Rozhodčí řízení

□ Výhody rozhodčího řízení

- rychlost řízení
- důvěrnost řízení (ale není automatická)
- možnost volby rozhodců
- menší procesní formalismus
- uznání a výkon rozhodčích nálezů na základě Newyorské úmluvy ve smluvních zemích této úmluvy

□ Nevýhody rozhodčího řízení

- vyšší náklady

Uznání a výkon rozhodčích nálezů a rozhodnutí cizích soudů

□ Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů

- upraveno Newyorskou Úmlouvou o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z roku 1965

□ Uznání a výkon rozhodnutí cizích soudů

- V rámci EU upraveno v Nařízení Brusel I bis z roku 2012
- Mimo EU použitelná Haagská Úmluva o uznávání a výkonu cizích rozhodnutí v občanských a obchodních věcech z roku 2019

Rozhodčí doložky

- Mezi populární a často volené zahraniční stálé rozhodčí soudy patří ICC v Paříži, LCIA v Londýně, VIAC ve Vídni a SIAC v Singapuru.
- V České republice:
  - HKAK
  - Burzovní rozhodčí soud (BRS)

Rozhodčí doložky

- Podmínky platnosti rozhodčí doložky:
  - a) jednoznačný projev vůle stran řešit spor formou arbitráže
  - b) konečné řešení sporu
  - c) přesné určení okruhu sporů, které budou řešeny arbitráží

Rozhodčí doložky

Modelový text rozhodčí doložky ICC:

“Veškeré spory vzniklé z této smlouvy či v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností podle Pravidel Mezinárodní obchodní komory pro rozhodčí řízení jedním či více rozhodci jmenovanými v souladu s uvedenými Pravidly.”

Rozhodčí doložka

Patologická rozhodčí doložka:

„The Parties agree to solve any dispute originating from (or directly related to) this agreement amicably in a manner of direct negotiation. However, if an amicable settlement is not reached within one (1) month, such a dispute shall be finally settled by the Vienna International Arbitration as per Austrian law.“

Rozhodčí doložka II.

Patologická rozhodčí doložka:

„The parties agree that all disputes shall be settled by an arbitrator.“

Namísto závěrů...

- Nebojte se zapojit právní a finanční tým od začátku – ušetří čas a stres
- Nebojte se exportovat – české společnosti mají zkušenosti a dobré renomé v zahraničí

Petr Šmerkl

Associate, Praha

T +420 255 771 295

E petr.smerkl@whitecase.com

David Wilhelm

Associate, Praha

T +420 255 771 208

E dwilhelm@whitecase.com

Marie Talašová

Associate, Praha

T +420 255 771 231

E marie.talasova@whitecase.com

45

offices

31

countries

6

continents

Americas

Boston
Chicago
Houston
Los Angeles
Mexico City
Miami
New York
São Paulo
Silicon Valley
Washington, DC

Europe, Middle East and Africa

Abu Dhabi
Berlin
Bratislava
Brussels
Cairo
Doha
Dubai
Düsseldorf
Frankfurt
Geneva
Hamburg
Helsinki
Istanbul
Johannesburg
London
Madrid
Milan
Moscow
Muscat*
Nur-Sultan
Paris

Asia-Pacific

Beijing
Hong Kong
Jakarta*
Melbourne
Seoul
Shanghai
Singapore
Sydney
Tokyo

* Associated firm

Děkujeme za pozornost.